

Speenkruid

Bloeiend speenkruid is een stralende voorbode van een nieuwe lente. Bij regen en kou blijven de bloemen gesloten, maar bij zonneschijn staan de bloemen wijd open. Het speenkruid groeit vaak in grote hoeveelheden en als een geel tapijt op beschaduwde plaatsen op vochtige voedselrijke grond. In de uiterwaarden markeert het speenkruid vaak de aanspoellijnen van de rivier.

Over de herkomst van de naam speenkruid bestaan verschillende verhalen. Tussen de wortels zitten langwerpige wortelknolletjes die op spenen lijken. Deze 'speentjes' dienen voor de opslag van voedsel om te overleven in droge tijden. In Friesland en Noord-Holland sprak men vroeger van Hoaneklootjes of Katteklootjes.

Een ander verhaal is dat de naam afgeleid is van de geneeskrachtige werking van het sap van de plant. Dat werd vroeger gebruikt om aambeien (vroeger 'speen' genoemd) te genezen. Volgens sommige verhalen was hiervoor alleen al het bij zich dragen van speenkruid voldoende. Jonge speenkruidplanten zijn voor de bloei (!) rijk aan vitamine C. Daarom werd de plant vroeger gebruikt om na de winter het tekort aan vitamine C bij te vullen. Tijdens en na de bloei is de plant juist giftig en kan blaren op de huid veroorzaken.

Wel of geen stinzeplant?

Het speenkruid is een kleine voorjaarsbloeiër die zich voortplant door ondergrondse wortelknolletjes en broedbolletjes die zich tijdens de bloei in de bladoksels vormen. Maar is het speenkruid ook bewust naar ons land gebracht en aangeplant bij borgen en buitenplaatsen? Duidt het geneeskrachtige gebruik van de plant er niet op dat het speenkruid al veel eerder in ons land groeide dan de 'echte' stinzeplanten?

Wie het weet mag het zeggen .
Sinds 2019 staat het speenkruid wel - met negen anderen - als stinzeplant op een postzegel.

